

Pareiškėjas:

Viešojo intereso gynimo fondas

į.k. 136031739 K.Donelaičio g.1, 44239 Kaunas

Atsakovas:

Kauno miesto savivaldybės administracija, į.k. 188764867,

Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas

Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui

ATSKIRASIS SKUNDAS

DĖL REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIO TEISMO 2021-04-22 NUTARTIES

(Administracinėje byloje Nr. eI3-5399-422/2021)

2021 m. balandžio 30 d.

Kaunas

FAKTINĖS APLINKYBĖS

1. Kauno miesto savivaldybės taryba (toliau - **KMS Taryba**) 2021-02-02 priėmė sprendimą Nr. T-27 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4, Kaune poreikio automobiliams statyti” (toliau - **Tarybos sprendimas**).
2. Šiuo Tarybos sprendimu KMS Taryba pritarė poreikiui automobiliams statyti 3,35 ha dydžio žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune (toliau - **Žemės sklypas Ažuolyne**) t.y. teritorijoje, kuri yra dirbtinai atskirta nuo Kauno Ažuolyno ir yra į jį įsiterpusi.
3. Sprendimu Kauno miesto savivaldybės taryba taip pat pritarė žemės sklypo Vydūno al. 4, Kaune paėmimui visuomenės poreikiui ir tokį sprendimą grindžia viešuoju interesu.
4. Suinteresuota visuomenė nepritaria tokiam Žemės sklypo Ažuolyne panaudojimui. Todėl gyventojai, prieštaraudami Kauno miesto savivaldybės ketinimui Žemės sklypą Ažuolyne panaudoti automobiliams statyti, pasirašė peticiją „[Apsaugokime Kauno Ažuolyno parko vientisumą](#)“. Ši peticija surinko beveik 10 tūkstančių gyventojų pritarimą.

5. Siekiant išvengti teismo proceso bei teismo ginčo Pareiškėjas 2021-02-17 pateikė Kauno miesto savivaldybei pasiūlymą panaikinti (arba pakeisti) Tarybos sprendimą dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne.
6. Šio dokumento rezoliucinėje dalyje buvo nurodyta, kad „galimas ir taikus šio klausimo sprendimas, jeigu Kauno miesto savivaldybės taryba, atsižvelgdama į gyventojų susirūpinimą, pakeistų priimtą sprendimą nurodydama, kad jo priėmimo teisinis pagrindas yra ne Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 4 punktas, o Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 9 punktas, kuris numato žemės sklypo paėmimą *gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugos reikalams*. Taip pat atitinkamai turėtų būti pakoreguotas sprendime nurodytas žemės sklypo paėmimo visuomenės reikmėms poreikis vietoje nurodyto *poreikio automobiliams statyti į poreikį gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugos reikalams*”.
7. Į pateiktą pasiūlymą Kauno miesto savivaldybė neatsakė, todėl 36 fiziniai ir juridiniai asmenys nustatyta tvarka sudarė Grupę ir pasinaudodami grupės skundo procedūra Regionų apygardos administraciniam teismui Kauno rūmams pareiškė Grupės skundą.
8. Teismas 2021-03-17 nutartimi Grupės skundą priimti atsisakė.
9. Teismas, atsisakydamas priimti skundą vadovaujantis ABTĮ 33 str. 2 d. 1 punktu, nurodė, kad *ginčo sprendimas yra tarpinio procedūrinio pobūdžio dokumentas, pats savaime nesukelia pareiškėjams jokių teisinių pasekmių, nepažeidžia viešojo intereso, pareiškėjų teisių ar įstatymais saugomų interesų, negali būti teisme nagrinėtinos bylos objektu*.
10. Šios nutarties teisėtumas šiuo metu yra nagrinėjamas apeliacine tvarka.
11. Realizuodamas Tarybos sprendimą ir juo vadovaudamasis Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius 2021-02-18 priėmė įsakymą „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo” (toliau - **Skundžiamas įsakymas**).
12. Skundžiamu įsakymu yra pradėta Žemės sklypo Ažuolyne detaliojo plano keitimo procedūra. Planavimo tikslas - suplanuoti teritoriją visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams, pakeisti žemės sklypo naudojimo būdą, pakeisti ir (ar) nustatyti naujus planuojamos teritorijos naudojimo reglamentus, numatyti paėmimą visuomenės poreikiams.
13. Skundžiamas įsakymas yra administracinis sprendimas, susijęs pasekmėmis aplinkai, o tai reiškia, kad jis yra tinkamas skundo dalykas.
14. Kauno Ažuolynas yra miškas miesto teritorijoje, skirtas viešam naudojimui. Tai didžiausias miesto teritorijoje esantis ažuolynas visoje Europoje, ypatingos svarbos gamtos ir kultūros objektas, įtrauktas į Europos „Natura 2000” tinklą.
15. Žemės sklypas Vydūno al. 4, Kaune yra įsiterpęs į Kauno Ažuolyno teritoriją ir kartu su Kauno Ažuolynu yra nacionalinės reikšmės kultūros objekto - „Kauno Ažuolyno objektų kompleksas” - dalis.
16. Skundžiamas įsakymas yra susijęs su aplinka ir gali padaryti žalą aplinkai.
17. Kauno Ažuolynas yra Natura 2000 teritorija.
18. Natura 2000 yra sukurtas ir toliau kuriamas vieningas saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas, kuris sudarytas iš teritorijų, pripažintų vertingomis gamtiniu požiūriu pagal tam tikrus aplinkos standartus ir kuriose siekiama atstatyti iki geros apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale. Natura 2000 teritorijos apjungia natūralias ir pusiau natūralias buveines ir nykstančių gyvūnų ir augalų paplitimo vietas į bendrą saugomų teritorijų tinklą siekiant išsaugoti Europos gamtą ateities kartoms.

19. ES direktyvos, susijusios su Natura 2000 teritorijomis, yra privalomi ES teisės aktai. Atitinkamas teisinis reguliavimas, perkeltas į nacionalinę teisę, yra privalomai įgyvendinamas.
20. Nagrinėjamu atveju Skundžiamas įsakymas „Natura 2000“ teritorijai artimoje aplinkoje negalėjo būti priimtas nenustačius tokios veiklos pasekmių Kauno Ažuolynui, kaip nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektui ir „Natura 2000“ teritorijai, ir pradinėje sprendimo priėmimo stadijoje neapsvarsčius galimų alternatyvų, t.y. neatlikus strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau - SPAV) procedūrų. SPAV procedūrų sudėtine dalimi yra atitinkamų planų ir programų viešo svarstymo procedūros. Todėl jų pažeidimas sąlygoja Suinteresuotos visuomenės teisių pažeidimą.
21. Ginčas dėl šioje teritorijoje planuojamos ūkinės veiklos ir jos procedūrų yra tiesiogiai susijęs su poveikiu aplinkai.
22. Pareiškėjas yra tinkamas subjektas pareiškiant skundą, kuriuo ginčijamas su aplinka susijęs administracinis sprendimas, taip pat tinkamas subjektas siekiant apginti viešąjį interesą.
23. Pagal Pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo įstatuose įregistruotą veiklą Pareiškėjas, kaip nevyriausybinė organizacija, *veikia kaip juridinis asmuo, kuris yra suinteresuotas sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje priėmimu arba jų procesu ir skatina aplinkos apsaugą veikdama kaip Suinteresuota visuomenė (Suinteresuota organizacija) pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme ir 1998 m. birželio 25 d. Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Žin., 2001, Nr. 73-2572) bei 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos parlamento ir tarybos reglamente (EB) Nr. 1367/2006 (toliau - Orhuso konvencija) nustatytą „Suinteresuotos visuomenės“ definiciją (VIGF įstatų 6 punktas), o pagal įregistruotas veiklos sritis *inter alia* rūpinasi aplinka (VIGF įstatų 7.1, 7.2., 7.3 punktai) ir vykdo viešojo intereso gynimą administracinėse institucijose bei teismuose (VIGF įstatų 7.4. punktas).*
24. Pareiškėjas atitinka *Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais* (toliau - **Orhuso konvencija**) pateiktą *Suinteresuotos visuomenės* apibrėžimą ir taip pat šio aplinkosauginio ginčo aspektu yra *Suinteresuota visuomenė*.
25. Pareiškėjas, kaip Suinteresuota visuomenė, siekia apginti Kauno miesto gamtinę aplinką ir kraštovaizdį, želdynus ir želdinius, taip pat siekia, kad būtų užtikrinta teisė dalyvauti ir būti informuotam apie projektus, kurie sąlygoja Kauno miesto aplinkos pokyčius, o planuojama ūkinė veikla Kauno Ažuolyne ir jam artimoje aplinkoje nebūtų vykdoma neatlikus privalomų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo, poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūrų.
26. Byla yra viešojo intereso pobūdžio, o ginčo dalykas yra susijęs su aplinka.
27. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau - **PAV įstatymo**) 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į teismą ginčydama sprendimų, veiksmų ar neveikimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo srityse materialinį ar procesinį teisėtumą*.
28. Todėl Pareiškėjas, kaip suinteresuota visuomenė, turi teisę kreiptis į teismą PAV įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu pagrindu.
29. Pareiškėjas yra juridinis asmuo, aktyviai veikiantis aplinkos apsaugos srityje, ir savo, kaip suinteresuotos visuomenės, teisę realizuoja pasinaudodamas teise kreiptis į teismą.

30. Aplinkos apsaugos įstatymo (redakcija galiojusi skundo padavimo metu)(toliau - **AAĮ**) 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, suinteresuota visuomenė turi teisę inter alia Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka paduoti skundą (prašymą), reikalaujanti imtis atitinkamų veiksmų, kad būtų išvengta ar sumažinta žala aplinkai <...> (6 p.).*
31. Pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 1 str. 22 p. *suinteresuota visuomenė – vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriems daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje arba kurie yra suinteresuoti šių sprendimų procesu.*
32. Pareiškėjas yra *Suinteresuota visuomenė*, kadangi yra *suinteresuotas šių sprendimų procesu* (AAĮ 1 str. 22 p.) arba *rodo pakankamą suinteresuotumą* (Orhuso konvencijos 9 str. 2 d. ‘a’ p.).
33. Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą.*
34. Remiantis AAĮ 8 straipsniu *valstybės valdžios, valdymo ir kontrolės institucijos pagal savo kompetenciją inter alia privalo: tenkinti arba motyvuotai atmesti piliečių, suinteresuotos visuomenės, kitų juridinių ir fizinių asmenų pasiūlymus aplinkos apsaugos klausimais (2 p.); nustatyta tvarka reikalauti, kad atsakingi asmenys imtųsi prevencinių, aplinkos atkūrimo ar kitų aplinkos apsaugos priemonių, taip pat kontroliuotų, kaip vykdomos šios priemonės (10 p.).*
35. VAĮ 2 straipsnio 15 dalyje yra apibrėžta „Skundo“ sąvoka: *Skundas - asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.*
36. Pagal kreipimosi turinį tiek 2021-02-08, tiek 2021-02-17 raštai yra laikytini *skundais*, kuriais pateikiama informacija apie daromus teisės aktų pažeidimus, o taip pat pateikiamas pasiūlymas, kaip Tarybos sprendimo pakeitimu galima būtų užkirsti kelią instituciniam piktnaudžiavimui pažeidžiant teisės normas.
37. Skundai tiek dėl jų aplinkosauginio, tiek ir dėl viešojo intereso gynimo pobūdžio yra susiję su **Pareiškėjo įregistruotais tikslais bei veikla, kurie išplaukia iš jo teisės dalyvauti procedūrose rodant pakankamą suinteresuotumą sprendimų priėmimo procesu.**
38. Skundais *nurodoma informacija*, kad valstybinės institucijos nesilaiko aktualaus teisinio reguliavimo. Skundu siekiama nutraukti teisės aktų pažeidimus. Tuo pačiu pateikiamas pasiūlymas pakeisti Tarybos sprendimą užkertant kelią teisės pažeidimams aplinkos srityje.
39. Teismas 2021-04-22 nutartimi (toliau - **Skundžiama nutartis**) nutarė atsisakyti priimti Pareiškėjo skundo dalį, kuria prašoma panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-03-12 įsakymą Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo” ir įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune.
40. Teismas nurodė, kad Pareiškėjo Skundžiamas įsakymas yra tarpinio pobūdžio dokumentas ir jo panaikinimas nesukels pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, todėl jį atsisakė priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu.
41. Skundžiama nutartis yra nepagrįsta ir neteisėta, todėl naikintina.

ATSKIROJO SKUNDO MOTYVAI

Dėl teisės kreiptis į teismą

I

42. Skundžiama nutartis apriboja Pareiškėjo teisę kreiptis į teismą, todėl yra neteisėta ir naikintina.
43. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra ne kartą pažymėjęs, kad teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra fundamentali asmens teisė, pripažįstama tiek nacionalinių (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, ABTĮ 5 straipsnio 1 dalis), tiek tarptautinių teisės aktų (Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 2 straipsnio 3 dalis, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis, 13 straipsnis).
44. **Kai ši teisė kreiptis į teismą yra realizuojama pagal įstatymų nustatytas taisykles, tai teismo atsisakymas priimti skundą pažeidžia šią fundamentalią asmens teisę.**
45. Nagrinėjamos bylos atveju teismo motyvai atsisakant priimti ieškinį nėra visai aiškūs.
46. Teismo vertinimu *Skundžiamu įsakymu yra išspręstas procedūrinis klausimas dėl detaliojo plano keitimo (koregavimo) procedūros pradžios, t.y. jo organizavimo, tačiau juo nesukuriamos teisės ir pareigos, pasikeitimas ar išnykimas (pasibaigimas) suinteresuotiems asmenims, taip pat ir pareiškėjui, atstovaujantiems suinteresuotą visuomenę.*
47. Taip pat teismas nurodo, kad Pareiškėjo Skundžiamas įsakymas *yra tarpinio pobūdžio dokumentas ir jo panaikinimas nesukels pareiškėjui jokių teisinių pasekmių.*
48. Iš Skundžiamos nutarties turinio nėra visai aišku, ar teismas laiko, kad pats Skundžiamas įsakymas nėra skundžiamas administracinis aktas, nes nesukuria teisinių pasekmių, ar Skundžiamas įsakymas nesukuria teisinių pasekmių konkrečiam Pareiškėjui ir todėl juo nėra pažeidžiamos Pareiškėjo teisės?
49. Skundžiamos nutarties neaiškus turinys neatitinka procesiniam sprendimui keliamų reikalavimų, kadangi yra dviprasmiškas ir apsunkina Pareiškėjui atskirajame skunde išdėstyti motyvus.
50. Nepagrįstai ribojant Skundo priėmimą yra ribojama Pareiškėjo, kaip suinteresuotos visuomenės, teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos, teisė į *teisingą procesą* bei pažeidžiamos Orhuso konvencijoje įtvirtintos nuostatos dėl teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, kadangi Skundžiamas įsakymas yra susijęs su poveikiu aplinkai ir patenka tiek į Orhuso konvencijos, tiek ir į Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalies reguliavimo sritį.

II

51. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas konstitucinis teisminės gynybos principas yra universalus; teisę į teisminę pažeistų konstitucinių teisių ir laisvių gynybą turi kiekvienas asmuo, manantis, kad jo teisės ar laisvės pažeistos; asmeniui jo pažeistų teisių gynyba teisme garantuojama nepriklausomai nuo jo teisinio statuso; asmenų pažeistos teisės ir teisėti interesai teisme turi būti ginami nepriklausomai nuo to, ar jie yra tiesiogiai įtvirtinti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, ar ne; teisė kreiptis į teismą yra

absoliuti; šios teisės negalima apriboti ar paneigti; asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą negali būti dirbtinai suvaržoma, taip pat negali būti nepagrįstai pasunkinama ją įgyvendinti; jeigu būtų neužtikrinta asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą, būtų nepaisoma ir visuotinai pripažinto bendrojo teisės principo *ubi ius, ibi remedium* – jeigu yra kokia nors teisė (laisvė), turi būti ir jos gynimo priemonė; tokia teisinė situacija, kai kuri nors asmens teisė ar laisvė negali būti ginama taip pat ir teismine tvarka, nors pats asmuo mano, kad ši teisė ar laisvė yra pažeista, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją yra neįmanoma, Lietuvos Respublikos Konstitucija jos netoleruoja (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2010-05-13 nutarimas).

52. Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 23 straipsnio 1 dalį yra visi viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeltys asmeniui teises pasekmes, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams.
53. Nagrinėjamu Skundžiamu įsakymu yra vykdoma teritorijos planavimo procedūra, ir tai pripažįsta ir pats teismas, todėl nėra pagrindo Skundžiamą įsakymą laikyti nesukuriančiu teisinių pasekmių, o ginčą dėl šio Skundžiamo įsakymo - beprasmiu. Panaikinus Skundžiamą įsakymą būtų pasiekti aplinkosauginiai tikslai, o teismo ginčo metų būtų pagrindas teismui pasisakyti dėl Pareiškėjo keliamų teisės pažeidimo klausimų.
54. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 3 dalimi *savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui*. Todėl tik išnagrinėjus Skundžiamą įsakymą atsirastų pagrindas spręsti dėl jo sukuriamų teisinių pasekmių ir jų ryšio su Pareiškėjo interesais.
55. Nagrinėjamu atveju aktualu ištirti:
 - 1) ar skundžiamas administracinis aktas (Skundžiamas įsakymas) - Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-02-18 įsakymas Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo” - sukelia kokias nors teises pasekmes ir ar gali būti tinkamu skundo dalyku;
 - 2) jeigu Skundžiamas sprendimas teises pasekmes sukelia ir gali būti tinkamu skundo dalyku, tai ar tos pasekmės yra susijusios su Pareiškėjo teisių ar teisinių interesų pažeidimu;
 - 3) jeigu Skundžiamas sprendimas nėra susijęs su Pareiškėjo teisių ar teisinių interesų pažeidimu, ar Pareiškėjas turi reikalavimo teisę ginti viešąjį interesą, nesusijusį su subjektyvinių teisių pažeidimu.

Dėl Skundžiamo sprendimo teisinės reikšmės

56. Teismas nurodė, kad Skundžiamas įsakymas yra *tarpinio pobūdžio dokumentas ir jo panaikinimas nesukels Pareiškėjui jokių teisinių pasekmių*.
57. Teismas rėmėsi tuo, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT), formuojantis vienodą administracinių teismų praktiką, savo nutartyse ne kartą yra nurodęs, kad tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu <...> kadangi nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės

beprasmiš (žr., pvz., LVAT 2010-04-06 nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-172/2010; 2010-10-22 nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-560/2010, 2017-07-26 nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-550-525/2017).

58. Nagrinėjama atveju nėra pagrindo teigti, kad Skundžiamas sprendimas nesukelia teisinių pasekmių, o Skundo tenkinimo atveju procesas beprasmiš.
59. Skundžiamu įsakymu yra organizuojamas Žemės sklypo Ažuolyne detalaus plano keitimas, o planavimo tikslas - suplanuoti teritoriją visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams, pakeisti žemės sklypo naudojimo būdą, pakeisti ir (ar) nustatyti naujus planuojamos teritorijos naudojimo reglamentus, numatyti paėmimą visuomenės poreikiams.
60. Teismas nurodė, kad *skundžiamu įsakymu yra išspręstas procedūrinis klausimas dėl detaliojo plano keitimo (koregavimo) procedūros pradžios, t. y. jo organizavimo*, todėl Skundžiamas įsakymas sukuria procedūrines teises pasekmes aplinkos srityje, o tai reiškia, kad jis nėra *tarpinio pobūdžio dokumentas* ir pagrįstai gali būti tinkamu skundo dalyku.

Dėl Skundžiamo įsakymo ryšio su Pareiškėjo teisėmis ar teisėtais interesais

61. Skundas yra grindžiamas net dviem savarankiškais pagrindais nurodant, jog Atsakovo Skundžiamas sprendimas yra priimtas neatlikus privalomų PAV procedūrų.
62. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau - **PAV įstatymo**) 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į teismą ginčydama sprendimų, veiksmų ar neveikimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo srityse materialinį ar procesinį teisėtumą*.
63. Todėl Pareiškėjas, kaip suinteresuota visuomenė, turi teisę kreiptis į teismą PAV įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu pagrindu.
64. Pareiškėjas yra juridinis asmuo, kuris siekia ginti viešojo intereso objektu esančią Žmogaus teisę į sveiką bei švarią aplinką ir aktyviai veikia aplinkos apsaugos srityje.
65. Todėl nėra pagrindo teigti, kad Skundžiamas įsakymas nėra susijęs su Pareiškėjo teisinių interesų pažeidimu.
66. Pareiškėjas atitinka Orhuso konvencijoje pateiktą *Suinteresuotos visuomenės* apibrėžimą ir šiame aplinkosauginiame ginče pripažintinas *Suinteresuota visuomene*. **Būtent šia prasme Pareiškėjas turi subjektyvų interesą.**
67. Pareiškėjas, kaip Suinteresuota visuomenė, siekia apginti viešąjį interesą Atsakovui siekiant padaryti poveikį Kauno Ažuolyno gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui, taip pat siekia, kad būtų užtikrinta jo teisė dalyvauti ir būti informuotam apie projektus, kurie sąlygoja Kauno miesto aplinkos pokyčius, o planuojama ūkinė veikla ypač visuomenei svarbiame objekte - Kauno Ažuolyne ir jam artimoje aplinkoje - nebūtų vykdoma neatlikus privalomų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo, poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūrų.
68. Pareiškėjas yra *Suinteresuota visuomenė*, kadangi yra *suinteresuotas šių sprendimų procesu* (AAĮ 1 str. 22 p.) arba *rodo pakankamą suinteresuotumą* (Orhuso konvencijos 9 str. 2 d. 'a' p.).
69. Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso*

gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą.

70. Skundas tiek dėl jo aplinkosauginio, tiek dėl jo viešojo intereso gynimo pobūdžio yra susijęs su Pareiškėjo interesais, išplaukiančiais iš jo veiklos tikslų, o taip pat iš subjektyvinės Pareiškėjo teisės dalyvauti procedūrose rodant pakankamą suinteresuotumą sprendimų priėmimo procesu.
71. Pirminėje Skundo priėmimo stadijoje Teismas neturėjo pagrindo nuspręsti, kad Skundžiamas sprendimas nepažeidžia Pareiškėjo subjektyvinių teisių ar teisinių interesų, kadangi pats teismas pripažino Skundžiamo įsakymo procedūrinę teisinę pasekmę. Tuo tarpu atsisakydamas priimti Skundą Teismas pažeidė pačią Pareiškėjo *teisę kreiptis į teismą ir teisę į teisingą procesą* - kad būtų pasisakyta dėl Pareiškėjo keliamų teisės bei teisės pažeidimo klausimų.
72. Tuo tarpu tikrai išnagrinėjus bylą iš esmės galėtų atsirasti pagrindas spręsti dėl Pareiškėjo subjektyvinių teisių pažeidimo turinio ir jo teisių turinio ginant viešąjį interesą aplinkos srityje.

***Dėl Pareiškėjo reikalavimo teisės ginti viešąjį interesą,
nesusijusį su subjektyvinių teisių pažeidimu***

73. Kreipimasis į teismą yra susijęs su asmenų teisių realizavimu laikantis procesinių reikalavimų ir terminų.
74. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnyje 1 dalyje numatyta, kad *teritorijų planavimo proceso (iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo) metu neteisėtai priimtus administracinius sprendimus suinteresuotų asmenų prašymu ar savo iniciatyva administracine tvarka panaikina šiuos sprendimus priėmę subjektai arba teismas. Kreiptis į sprendimus priėmusią instituciją ar teismą turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, taip pat šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – pagal kompetenciją teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos, kiti viešojo administravimo subjektai, suinteresuotos visuomenės atstovai, gindami visuomenės (viešąjį) interesą.*
75. *Taigi kreiptis į teismą turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, taip pat savo iniciatyva suinteresuotos visuomenės atstovai, gindami visuomenės (viešąjį) interesą.*
76. Pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas (VIGF) yra Suinteresuota visuomenė ir pagal savo funkcijas vykdo *viešojo intereso gynimą administracinėse institucijose bei teismuose* (VIGF įstatų 7.4. punktas).
77. Pagal VIGF įstatuose įregistruotą veiklą Pareiškėjas, kaip nevyriausybinė organizacija, *veikia kaip juridinis asmuo, kuris yra suinteresuotas sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje priėmimu arba jų procesu ir skatina aplinkos apsaugą veikdama kaip Suinteresuota visuomenė (Suinteresuota organizacija) pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme ir 1998 m. birželio 25 d. Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Žin., 2001, Nr. 73-2572) bei 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos parlamento ir tarybos reglamente (EB) Nr. 1367/2006 (toliau - Orhuso konvencija) nustatytą „Suinteresuotos visuomenės“ definiciją (VIGF įstatų 6 punktas), o pagal įregistruotas veiklos sritis inter alia rūpinasi aplinka (VIGF įstatų 7.1, 7.2., 7.3 punktai) ir, kaip minėta, vykdo viešojo intereso gynimą administracinėse institucijose bei teismuose (VIGF įstatų 7.4. punktas).*

78. Skundžiama nutartimi Teismas paneigė pačią Pareiškėjo teisę kreiptis į teismą siekiant ginti viešąjį interesą vykdant savo įregistruotas funkcijas.

Dėl Pareiškėjo reikalavimo įpareigoti Atsakovą atlikti PAV procedūrą

79. Pareiškėjas prašė Atsakovą įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune, tačiau teismas Skundą atsisakė priimti ir šio prašymo dalyje.
80. Teismas nurodė, jog savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti. Tokiu atveju yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas, kai pateikto prašymo pagrindu yra priimtas administravimo subjekto atsisakymas atlikti prašomus veiksmus ar viešojo administravimo subjektas vilkina tokių veiksmų atlikimą.
81. Nesant atsakovo atsisakymo ar vilkinimo atlikti pareiškėjo prašomus veiksmus, skundas negali būti nagrinėjamas teisme.
82. Teismas rėmėsi tuo, jog nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų apie pareiškėjo kreipimąsi į Atsakovą dėl atrankos poveikio aplinkai vertinimo atlikimo bei nėra priimto organizatoriaus atsisakymo atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros dėl planuojamos ūkinės veiklos, todėl teismas konstatavo, kad toks skundo reikalavimas negali būti ginčo dalyku.
83. Su tokia išvada taip pat nėra pagrindo sutikti.
84. Teismas nekvestionuoja pareiškėjo, kaip suinteresuotos visuomenės, teisės dalyvauti minėtose procedūrose.
85. Kaip mini teismas Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnyje numatyta, jog suinteresuota visuomenė *inter alia* turi teisę nustatyta tvarka dalyvauti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesuose bei Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą.
86. Poveikio aplinkai vertinimo procedūrų rezultatas gali sąlygoti tolimesnių procedūrinių veiksmų negalimumą projektuojant planuojamą ūkinę veiklą - automobilių parkavimą Žemės sklype Ažuolyne. Todėl ši procedūra aktuali galimų alternatyvų stadijoje.
87. Nagrinėjamu atveju tik išnagrinėjus bylą iš esmės galima būtų spręsti dėl to, ar PAV procedūros privalėjo būti atliktos prieš priimant Tarybos sprendimą bei Skundžiamą įsakymą, kadangi šis motyvas sudaro ir reikalavimo dėl Skundžiamo įsakymo panaikinimo vieną iš teisinių pagrindų.

Dėl išdėstytų motyvų bei vadovaujantis ABTĮ 154 str. 3 punktu **prašau:**
panaikinti Regionų apygardos administracinio teismo 2021-04-22 nutartį dalyje, kurioje teismas nutarė atsisakyti priimti Pareiškėjo skundo dalį, kuria prašoma panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-03-12 įsakymą Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo“ ir įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune.

ADVOKATAS SAULIUS DAMBRAUSKAS